

інноваційних підходів у сфері професійної освіти. Результати апробації наукових досліджень систематично (двічі на рік) обговорюються на засіданнях міжкафедрального семінару, що забезпечує їх фахову експертизу та наукову рефлексію. Здобувачі активно презентують результати власних досліджень на наукових заходах різного рівня. Важливою складовою є підготовка та оприлюднення результатів досліджень у фахових наукових виданнях, збірниках наукових праць та інших науково-інформаційних ресурсах, що сприяє їх інтеграції у вітчизняний і міжнародний науковий простір.

До процесу професійного становлення здобувачів ступеня доктора філософії залучається програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників «ARS DOCENDI», яка розширює можливості їхнього фахового розвитку. У межах цієї програми майбутнім докторам філософії з професійної освіти надається право обирати окремі навчальні модулі, що забезпечує можливість формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку відповідно до їхніх наукових інтересів і професійних потреб.

Отже, поєднання змістовно вибудованих освітніх компонентів, розвиненого матеріально-технічного забезпечення, можливостей для апробації результатів наукових досліджень і реалізації індивідуальної освітньої траєкторії забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних до наукового пошуку, критичного мислення та ефективного розв'язання актуальних проблем професійної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України № 924 від 26.06.2024 р. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/92635/

КУЗНЕЦОВ Олексій

здобувач наукового ступеня доктора філософії (PhD), спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки Рівненського державного гуманітарного університету

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІКИ

Сучасний розвиток суспільства характеризується активною цифровою трансформацією системи вищої освіти. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових ресурсів і освітніх платформ сприяє формуванню цифрового освітнього середовища закладів вищої освіти та розширює можливості організації освітнього процесу. У цих умовах зростає роль цифрових освітніх платформ, які використовуються для організації навчання, комунікації, співпраці здобувачів освіти та представлення результатів навчальної діяльності. Їх застосування сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності та розвитку комунікативних умінь здобувачів освіти.

Актуальним є питання формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх викладачів економіки, оскільки ефективна професійна діяльність сучасного викладача передбачає здатність до результативної комунікації в умовах цифрового освітнього середовища. Тому використання цифрових освітніх платформ у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців набуває особливого значення.

У сучасних наукових дослідженнях професійно-комунікативну компетентність майбутнього педагога розглядають як інтегративну характеристику особистості, що поєднує професійні знання, мовленнєві вміння, здатність до педагогічної взаємодії та ефективної комунікації в освітньому середовищі. Дослідники підкреслюють, що сформованість цієї компетентності є важливою умовою успішної професійної діяльності викладача та його взаємодії зі здобувачами освіти [2].

Окремий напрям наукових досліджень пов'язаний із використанням інформаційно-комунікаційних технологій та цифрових платформ у освітньому процесі. Важливість їх застосування підтверджується положеннями Закону України «Про освіту» та Концепції розвитку цифрових компетентностей, у яких наголошується на необхідності розвитку цифрових компетентностей і використання сучасних технологій у навчанні. Водночас дослідники зазначають значний потенціал цифрових освітніх ресурсів і платформ для підвищення якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Застосування електронних освітніх ресурсів, що регламентується Положенням про електронні освітні ресурси, сприяє розвитку самостійності здобувачів освіти, організації ефективної комунікації та формуванню готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності в умовах цифрового освітнього середовища [3].

У сучасній педагогічній науці професійно-комунікативну компетентність майбутнього викладача розглядають, як інтегративну характеристику особистості, що поєднує професійні знання, комунікативні вміння, навички педагогічної взаємодії та здатність ефективно здійснювати професійне спілкування в освітньому середовищі. У підготовці майбутніх викладачів економіки ця компетентність передбачає здатність використовувати фахову економічну термінологію, доступно пояснювати економічні явища, організовувати професійний діалог зі здобувачами освіти та забезпечувати ефективну навчальну взаємодію.

Структура професійно-комунікативної компетентності охоплює кілька взаємопов'язаних компонентів: мотиваційний (усвідомлення значення професійної комунікації), когнітивний (володіння фаховими знаннями та основами педагогічного спілкування), операційно-діяльнісний (уміння здійснювати усну й письмову комунікацію, організовувати дискусії, презентації, спільну навчальну діяльність) та рефлексивний (здатність аналізувати й удосконалювати власну комунікативну діяльність).

Важливу роль у професійній діяльності викладача економічних дисциплін відіграють комунікативні вміння: уміння чітко пояснювати складні економічні поняття, аргументовано висловлювати позицію, організовувати дискусії та

взаємодію зі здобувачами. У сучасних умовах ці вміння доповнюються здатністю здійснювати комунікацію в цифровому освітньому середовищі.

Цифровізація освіти зумовлює активне використання електронних ресурсів і онлайн-платформ для організації навчання, обговорення матеріалів та зворотного зв'язку зі здобувачами освіти. Використання цифрових інструментів розширює можливості педагогічної взаємодії та сприяє формуванню професійно-комунікативної компетентності майбутніх викладачів економіки.

Цифрові освітні платформи відіграють важливу роль у модернізації професійної підготовки здобувачів вищої освіти та створюють нові можливості для організації освітнього процесу. Їх використання сприяє підвищенню ефективності навчання, розвитку цифрових компетентностей та активізації комунікаційної взаємодії між викладачем і здобувачем вищої освіти.

Одним із поширених інструментів організації освітнього процесу є системи управління навчанням (LMS), зокрема, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, які забезпечують доступ до навчальних матеріалів, виконання завдань, тестування та зворотний зв'язок між учасниками освітнього процесу. Використання таких платформ дає змогу поєднувати традиційні та дистанційні форми навчання, організувати змішане навчання та ефективно координувати навчальну діяльність здобувачів вищої освіти.

Важливе значення мають також інтерактивні цифрові сервіси, такі як Miro, Canva, Mentimeter, Padlet та інші, які використовуються для створення спільних презентацій, візуалізації навчального матеріалу, проведення опитувань, мозкових штурмів та обговорень. Використання таких інструментів сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти та розвитку їхніх комунікативних умінь.

Цифрові платформи забезпечують можливості для організації онлайн-комунікації, проведення дискусій, виконання спільних проєктів, презентації результатів навчальної діяльності та обміну навчальними матеріалами. У процесі такої взаємодії здобувачі вищої освіти набувають досвіду професійного спілкування, аргументування власної позиції та командної роботи.

Отже, використання цифрових освітніх платформ у професійній підготовці майбутніх викладачів економіки сприяє формуванню навичок академічної та професійної комунікації, розвитку цифрової культури та підготовці здобувачів освіти до ефективної діяльності в сучасному цифровому освітньому середовищі.

Використання цифрових освітніх платформ у професійній підготовці здобувачів вищої освіти створює широкі можливості для розвитку професійно-комунікативної компетентності майбутніх викладачів. Насамперед цифрові платформи сприяють розвитку навичок професійного спілкування в онлайн-середовищі, оскільки забезпечують постійну взаємодію між викладачем і здобувачами через форуми, відеоконференції, спільні обговорення та обмін навчальними матеріалами. Така комунікація формує вміння чітко формулювати думки, аргументувати позицію та підтримувати професійний діалог у цифровому середовищі [1].

Важливою перевагою цифрових платформ є також активізація навчальної діяльності здобувачів освіти. Використання інтерактивних інструментів, онлайн-

завдань, опитувань та спільних освітніх проєктів сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти, розвитку їхньої пізнавальної активності та залученню до активної участі в освітньому процесі.

Крім того, застосування цифрових платформ сприяє формуванню навичок командної роботи, цифрової комунікації та презентації результатів навчальної діяльності. Під час виконання спільних проєктів, обговорення навчальних завдань та підготовки презентацій здобувачі освіти набувають досвіду співпраці, розподілу ролей у команді, спільного прийняття рішень та представлення результатів діяльності за допомогою цифрових інструментів [4]. Цифрові освітні платформи виступають ефективним засобом розвитку професійно-комунікативної компетентності майбутніх викладачів економіки та підготовки їх до професійної діяльності в умовах цифрового освітнього середовища.

Отже, використання цифрових освітніх платформ у процесі професійної підготовки майбутніх викладачів економіки має важливе значення для розвитку їхньої професійно-комунікативної компетентності. Застосування сучасних цифрових інструментів сприяє розвитку навичок професійного спілкування, організації ефективної взаємодії між учасниками освітнього процесу, а також формуванню здатності здійснювати комунікацію в цифровому освітньому середовищі.

Інтеграція цифрових технологій у професійну підготовку фахівців економічного профілю сприяє підвищенню якості освітнього процесу, активізації навчальної діяльності здобувачів освіти та розвитку їхніх цифрових і комунікативних компетентностей. Використання цифрових освітніх платформ створює умови для організації інтерактивного навчання, спільної діяльності та ефективного зворотного зв'язку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лілік О., Бивалькевич Л. Використання цифрових освітніх платформ у професійній підготовці майбутніх учителів. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*, 2025. Том 189 № 33. С. 121-126.

2. Пріма Десятник К. До питання формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього педагога. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2022, № 3 (117). С. 163-171.

3. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1060. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12#Text>

4. Розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем: методичний посібник / [Спірін О. М., Іванова С. М., Вакалюк Т. А., Кільченко А. В., Лабжинський Ю. А., Мінтій І. С., Новицька Т. Л., Олексюк В. П., Осадча К. П., Сікорая Б., Семеріков С. О., Ткаченко В. А., Франчук Н. П., Шимон О. М., Шиненко М. А., Чижмотря О. В., Яськова (Вознюк) Н. В.] / за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. Київ: ІЦО НАПН України. 2025. 197 с.